

การศึกษากาปฏิบัติงานของผู้เข้าอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

นายมนัส จันสกุล

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของศึกษาดานหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

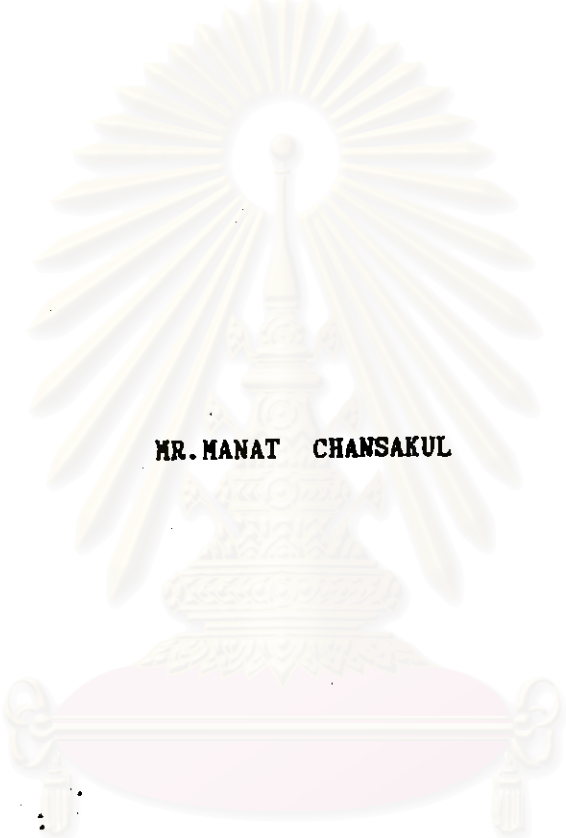
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-865-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17378084

**A STUDY OF JOB PERFORMANCE OF ASSISTANT PRINCIPALS IN SMALL ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION FOUR**

MR. MANAT CHANSAKUL

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
Degree of Master of Educational Administration
Graduate School**

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-834-865-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

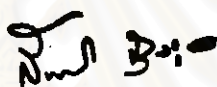
โดย : นายมนัส จันสกุณ

ภาควิชา : บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ บุญประเสริฐ

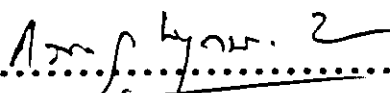
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์กอบกุล พฤกษ์วัน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ดุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ บุญประเสริฐ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (อาจารย์กอบกุล พฤกษ์วัน)

กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันดีเมธ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

มโนลีห์ จันทร์สุด : การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็ก สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 (A STUDY OF
JOB PERFORMANCE OF ASSISTANT PRINCIPALS IN SMALL ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION FOUR) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย
บุญประเสริฐ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : กอบกุล พุกพงษ์วัน 456 หน้า.
ISBN 974-634-865-5

จากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปฏิบัติหน้าที่รักษาการในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่
2. งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด คือ งานธุรการ รองลงมา คือ
งานบุคคลากร และน้อยที่สุด คือ งานอาคารสถานที่
3. งานเฉพาะอย่างที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ งานวิชาการ รองลงมา คือ
งานบุคคลากร และน้อยที่สุดในงานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. งานพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ เป็นผู้รับหนังสือราชการที่สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอ รองลงมา คือ เป็นคณะกรรมการรับเงินเดือน และเงินสวัสดิการของข้าราชการครู
และนักการศึกษาจากธนาคาร และน้อยที่สุดในงานช่วยบริการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C741511 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: : PERFORMANCE / SMALL ELEMENTARY SCHOOLS ASSISTANT PRINCIPALS /

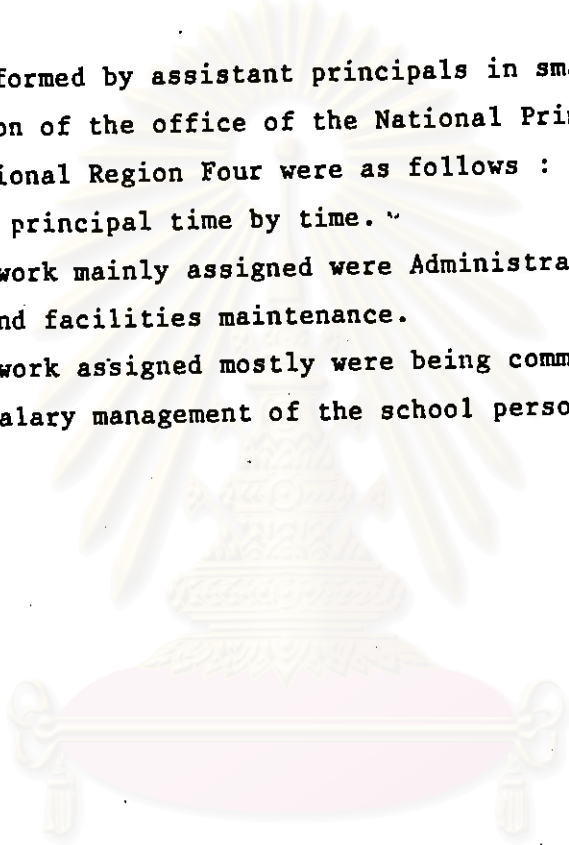
EDUCATIONAL REGION FOUR

MANAT CHANSAKUL : A STUDY OF JOB PERFORMANCE OF ASSISTANT PRINCIPALS
IN SMALL ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATION REGION FOUR.

THESIS ADVISORS : ASSO. PROF. UTHAI BOONPRASERT, Ph.D.,
MRS. KOBKUL BRIKSHAVANA. 456 pp. ISBN 974-634-865-5

The job performed by assistant principals in small elementary schools
under the jurisdiction of the office of the National Primary Education
Commission in Educational Region Four were as follows :

1. Acting - principal time by time.
2. Routine work mainly assigned were Administrative affairs, Personnel
affairs and plants and facilities maintenance.
3. Special work assigned mostly were being committee member
responsibility for salary management of the school personnel.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา...บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา...บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา... 2539.....

ลายมือชื่อนิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์กอบกุล
พฤกษ์วัน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้เมตตาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ประกอบการ
ทำวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสนอแนะ
ข้อคิดเห็นในการแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 ที่ได้ให้ความร่วมมือในเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านปากน้ำ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมืองระนองจังหวัดระนอง คุณเกษมณี-คุณสุชา วิเชียรเพชร คุณวาลลอ สีจจา คุณพ่อ
คุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ และคุณสุนี จันสกุล ที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ด้วยดีตลอดมา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่วงการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบคุณงามความดีเพื่อ
เป็นเครื่องบูชาคุณบิดา-มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนมาจนทำให้ผู้วิจัย
ได้มีโอกาสทำวิจัยในครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มนัส จันสกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การเสนอผลการวิจัย.....	8
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	9
ขอบข่ายงานบริหารโรงเรียนตามแนวคิดต่าง ๆ	12
การบริหารงานวิชาการ.....	17
การบริหารงานบุคลากร.....	26
การบริหารงานกิจการนักเรียน.....	31
การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	การบริหารงานอาคารสถานที่.....	47
	การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	53
	งานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน.....	62
	ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน.....	66
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	86
	การดำเนินงานวิจัย.....	86
	การสร้างเครื่องมือ.....	87
	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	89
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
4	กรณีการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.....	92
	กรณีที่ 1 กรณีของโรงเรียนบ้านเขาผ้าสี จังหวัดระนอง.....	92
	กรณีที่ 2 กรณีของโรงเรียนบ้านกุเขาทอง จังหวัดระนอง.....	101
	กรณีที่ 3 กรณีของโรงเรียนบ้านด่าน จังหวัดระนอง.....	115
	กรณีที่ 4 กรณีของโรงเรียนบ้านกระโสม จังหวัดพังงา.....	125
	กรณีที่ 5 กรณีของโรงเรียนวัดไตรมารดสถิต ตั้งตรงจิตร 114 จังหวัดพังงา.....	135
	กรณีที่ 6 กรณีของโรงเรียนบ้านหนองทะเล จังหวัดกระบี่.....	145
	กรณีที่ 7 กรณีของโรงเรียนบ้านเสม็ดจวน จังหวัดกระบี่.....	153
	กรณีที่ 8 กรณีของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดกระบี่.....	167
	กรณีที่ 9 กรณีของโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จังหวัดภูเก็ต.....	175
	กรณีที่ 10 กรณีของโรงเรียนบ้านกมลา จังหวัดภูเก็ต.....	181

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กรณีที่ 11 กรณีของโรงเรียนต้นบากราชบุรีบำรุง จังหวัดศรีสะเกษ.....	190
กรณีที่ 12 กรณีของโรงเรียนบ้านไร่พรุ จังหวัดศรีสะเกษ.....	200
กรณีที่ 13 กรณีของโรงเรียนวัดโพธาราม จังหวัดศรีสะเกษ.....	210
กรณีที่ 14 กรณีของโรงเรียนบ้านนาป้อ จังหวัดศรีสะเกษ.....	221
กรณีที่ 15 กรณีของโรงเรียนบ้านป่าเตี๋ย จังหวัดศรีสะเกษ.....	234
กรณีที่ 16 กรณีของโรงเรียนบ้านหนองเสม็ด จังหวัดศรีสะเกษ.....	244
กรณีที่ 17 กรณีของโรงเรียนวัดเขาวิเศษ จังหวัดศรีสะเกษ.....	257
กรณีที่ 18 กรณีของโรงเรียนบ้านโคกทราย จังหวัดศรีสะเกษ.....	268
กรณีที่ 19 กรณีของโรงเรียนบ้านทุ่งหนองแห้ง จังหวัดศรีสะเกษ.....	279
กรณีที่ 20 กรณีของโรงเรียนวัดนาง จังหวัดศรีสะเกษ.....	291
กรณีที่ 21 กรณีของโรงเรียนวัดมงคลสถาน จังหวัดศรีสะเกษ.....	303
กรณีที่ 22 กรณีของโรงเรียนบ้านน้ำพราย จังหวัดศรีสะเกษ.....	313
กรณีที่ 23 กรณีของโรงเรียนบ้านเขากอบ จังหวัดศรีสะเกษ.....	328
กรณีที่ 24 กรณีของโรงเรียนวัดโคกสามัคคี จังหวัดศรีสะเกษ.....	337
กรณีที่ 25 กรณีของโรงเรียนบ้านหนองขุ จังหวัดศรีสะเกษ.....	348
สรุปผลการศึกษากิจการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก.....	359
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	385
สรุปผลการวิจัย.....	385
การอภิปรายผล.....	391
ข้อเสนอแนะ.....	404
รายการอ้างอิง.....	406
ภาคผนวก.....	415
ประวัติผู้เขียน.....	416

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากร แยกตามราชจังหวัด.....	90
2 แสดงเรื่องการจัดทำแผนภูมิบริหารงานของโรงเรียน และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ในโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน.....	359
3 แสดงงานที่ปฏิบัติของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ในการปฏิบัติหน้าที่รักษาการในตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่.....	360
4 แสดงการมอบหมายงานประจำของอาจารย์ใหญ่ให้ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ปฏิบัติ.....	366
5 แสดงงานประจำที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้ปฏิบัติและปัญหาในการ ปฏิบัติงาน.....	367
6 แสดงงานเฉพาะอย่างที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้ช่วยเหลือ และ การปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง.....	372
7 แสดงงานพิเศษอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ใหญ่ให้รับผิดชอบดำเนินการ และการปฏิบัติงาน.....	377
8 แสดงปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ตามทัศนะของอาจารย์ใหญ่.....	378
9 แสดงปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ตามทัศนะของตัวผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่เอง.....	379
10 แสดงเรื่องที่อาจารย์ใหญ่ต้องการให้ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ปรับปรุงและพัฒนา ในการปฏิบัติงานตามทัศนะของอาจารย์ใหญ่.....	381
11 แสดงเรื่อง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ต้องการให้อาจารย์ใหญ่ช่วยเหลือและให้การ สนับสนุนตามทัศนะของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่.....	383
12 แสดงสถานภาพของอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ที่ให้ข้อมูล ในการสัมภาษณ์.....	418